

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието и храните

Дирекция „Анализ и стратегическо планиране”

СИТУАЦИОННО-ПЕРСПЕКТИВЕН АНАЛИЗ НА ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ

Юни, 2015 г.

1. Производство на плодове и зеленчуци

През 2014 г. се отчита съществено намаление на общото производство на плодове и зеленчуци в страната. Основен фактор за това са влошените климатични условия през годината в отделни части на страната – обилни дъждове, градушки, слани и измръзвания, оказали негативно въздействие върху реколтата от плодове и зеленчуци в засегнатите райони, както в количествено, така и в качествено отношение.

При наличие на по-благоприятни метеорологични условия, през 2015 г. може да се очаква нарастване на производството на плодове и зеленчуци спрямо предходната година, като все още е рано да се прогнозира конкретни количества.

Зеленчуци

По предварителни данни на отдел „Агростатистика“ на Министерство на земеделието и храните (МЗХ), през 2014 г. **общата продукция от зеленчуци възлиза на 521,9 хил. тона**. В сравнение с 2013 г. се отчита с 18,6% по-слаба реколтата, в резултат на понижение на производството от открити площи с 22% - до 427,1 хил. тона, докато оранжерийното производство леко нараства (с 1% - до 94,8 хил. тона).

Намалението на продукцията от открити площи се дължи предимно на спад на реколтираните площи (общо с 24,2%), под влияние на неблагоприятните климатични условия през годината. Същевременно, при голяма част от основните зеленчукови култури е налице увеличение на средните добиви спрямо предходната година. За това допринасят спазването на технологиите за отглеждане от земеделските производители и използването на качествени, сертифицирани зеленчукови семена.

Най-голям принос за редукция на общото производство на зеленчуци през 2014 г. има намалението на продукцията от картофи с 29,1% - до 132,2 хил. тона. Сред останалите основни зеленчуци, спад спрямо 2013 г. се наблюдава при производството на дини (с 48,1%), пъпеша (със 73%), пипер (с 21,8%), салати (с 28,4%), главесто зеле (с 9,2%), корнишони (с 50,9%), тиквички (с 12,4%), зелен грах (с 37,7%) и др. При картофите, дините, пъпешите и главестото зеле се наблюдава комбинация от намаление както на реколтираните площи, така и на средните добиви. При останалите култури се отчитат по-високи средни добиви, които обаче не могат да компенсират намалението на реколтираните площи.

От друга страна, през 2014 г. е налице значително увеличение на общото производство на моркови (със 77,4%) и спанак (със 74,9%) и по-умерен ръст на продукцията от домати (с 1,8%), краставици (с 4,6%), патладжан (с 11,1%), тикви (с 10,8%), зрял кромид лук (с 4,3%), ягоди (с 9,3%), зелен фасул (с 2,2%), праз (с 33,9%) и др.

Въпреки отбелязания спад, производството на картофи остава най-значително

по обем – 132,2 хил. тона, следвано от това на домати – 120,1 хил. тона, краставици – 51,3 хил. тона, пипер – 49,8 хил. тона и главесто зеле – 41 хил. тона.

Лекото нарастване на оранжерийното производство на зеленчуци през 2014 г. е основно поради увеличение на произведените оранжерийни краставици (с 9%) и салати (с 20,7%). Производството на оранжерийни домати намалява незначително спрямо предходната година (с 1,3%), а това на пипер – чувствително (с 30,5%). С най-голям дял в оранжерийното производство през 2014 г. са краставиците - 47% (44,5 хил. тона или 87% от общото производство на краставици) и домати - 42% (40 хил. тона или 33% от общото производство на домати).

Таблица 1. Площи, производство и средни добиви от зеленчуци – реколти 2013 и 2014

Култури	Открити реколтирани площи (ха)		Производство (тона)							Среден добив от открити площи (кг/ха)	
			От открити площи		Оранжерийно производство		ОБЩО				
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	Изм. 2014/2013	2013	2014
Плодови зеленчуци, в т. ч.:	14 440	11 696	260 245	206 433	87 231	87 935	347 476	294 368	-15,3%	-	-
Домати	3 242	3 007	77 390	80 044	40 558	40 036	117 948	120 080	1,8%	23 871	26 619
Пипер	4 035	2 867	59 452	46 875	4 198	2 916	63 650	49 791	-21,8%	14 734	16 350
Краставици	592	346	8 237	6 779	40 763	44 498	49 000	51 277	4,6%	13 914	19 592
Корнишони	160	75	2 898	1 613	1 110	354	4 008	1 967	-50,9%	18 113	21 507
Патладжан	291	311	8 172	9 347	282	45	8 454	9 392	11,1%	28 082	30 055
Тиквички	168	116	4 003	3 519	25	8	4 028	3 527	-12,4%	23 827	30 336
Тикви	799	1 216	-	17 090	-	-	15 418	17 090	-	19 275	14 054
Дини**	3 062	2 849	-	33 455	-	-	64 443	33 455	-48,1%	20 978	11 743
Пъпеш**	1 119	372	-	3 979	-	-	14 710	3 979	-73,0%	13 082	10 696
Сладка царевица**	520	283	3 803	2 465	-	-	3 803	2 465	-35,2%	7 313	8 710
Други плодови зеленчуци (бамя)	452	254	2 014	1 267	-	-	2 014	1 267	-37,1%	4 456	4 988
Бобови, в т. ч.:	5 579	2 130	11 948	6 417	28	13	11 976	6 431	-46,3%	-	-
Фасул – зърно	1 034	867	1 125	938	-	-	1 125	938	-16,6%	1 088	1 082
Леща	1 282	128	1 302	162	-	-	1 302	162	-87,6%	1 016	1 266
Грах - зелен	899	456	3 886	2 422	-	-	3 886	2 422	-37,7%	4 323	5 311
Фасул - зелен	340	334	2 545	2 616	28	13	2 573	2 629	2,2%	7 485	7 832
Нахут	2 024	343	3 090	260	-	-	3 090	260	-91,6%	1 527	758
Листо- стъблени зеленчуци, в т. ч.:	3 294	3 260	61 564	53 175	3 707	4 281	65 271	57 456	-12,0%	-	-
Главесто зеле	1 903	1 934	45 090	40 945	24	31	45 114	40 976	-9,2%	23 694	21 171
Праз	82	124	1 259	1 714	21	-	1 280	1 714	33,9%	15 354	13 823
Салати (марули)	358	109	4 489	1 665	3 159	3 814	7 648	5 479	-28,4%	12 539	15 275
Спанак**	81	121	924	1 683	49	19	973	1 702	74,9%	11 407	13 909
Броколи	85	116	1 027	1 279	-	-	1 027	1 279	24,5%	12 082	11 026

Култури	Открити реколтирани площи (ха)		Производство (тона)							Среден добив от открити площи (кг/ха)	
			От открити площи		Оранжерийно производство		ОБЩО				
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	Изм. 2014/2013	2013	2014
Арпаджик	201	101	2 691	834	-	-	2 691	834	-69,0%	13 388	8 257
Цветно зеле**	153	98	2 310	1 924	-	-	2 310	1 924	-16,7%	15 098	19 633
Други листо- стъблени зеленчуци (магданоз, чубрица, копър, къдраво и брюкселско зеле, алабаш, лук - зелен, чесън – зелен, артишок, аспержи, целина стъбла)	431	657	3 774	3 131	454	376	4 228	3 507	-17,1%	-	-
Кореноплодни и клубеноплодни, в т. ч.:	14 671	11 846	207 694	156 789	377	272	208 071	157 061	-24,5%	-	-
Картофи	12 765	10 176	186 499	132 139	30	58	186 529	132 197	-29,1%	14 610	12 985
Моркови	258	415	5 398	9 575	2	-	5 400	9 577	77,4%	20 922	23 072
Лук кромид - зрял	1 225	1 117	12 748	13 315	21	-	12 769	13 315	4,3%	10 407	11 920
Чесън – зрял	326	68	1 533	301	29	-	1 562	301	-80,7%	4 702	4 426
Репички	8	3	55	24	293	210	348	234	-32,8%	6 875	8 000
Целина глави**	8	5	118	56	2	-	120	56	-53,3%	14 750	11 200
Други кореноплодни (ряпа, салатно цвекло, пащърнак)*	81	62	1 343	1 379	-	2	1 343	1 381	2,8%	-	-
Ягоди	633	669	3 729	4 159	112	41	3 841	4 200	9,3%	5 891	6 217
Култивирани гъби	-	-	-	-	2 344	2 239	2 344	2 239	-	-	-
Други зеленчуци	443	20	2 100	146	27	1	2 127	147	-93,1%	-	7 300
Общо	39 060	29 621	547 280	427 120	93 826	94 782	641 106	521 902	-18,6%	-	-

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“, предварителни данни за 2014 г.

* Общото производство за 2014 г. е само от открити площи

Плодове

По предварителни данни на отдел „Агростатистика“ на МЗХ, през 2014 г. в страната са произведени 168,6 хил. тона плодове от овощни видове - **с 20,1% под нивото от 2013 г.** При почти всички основни овощни култури се отчита намаление на реколтираните площи (общо с около 22%), като при повечето от тях това е съчетано и с по-ниски средни добиви, причина за което са неблагоприятните

климатични условия през годината – слани, измръзвания, обилни дъждове и градушки.

В резултат на комбинация от съществено намаление както на реколтираните площи, така и на средния добив, производството на орехи, кайсии, сливи, вишни и малини се понижава с между 16,8% и 76,2% спрямо предходната година, като най-засегнати са орехите.

Производството на круши и праскови също бележи чувствителен спад (съответно с 26% и 18,2%), което обаче се дължи главно на намаление на реколтираните площи, докато средните добиви от тези видове остават близки до тези от 2013 г. Въпреки съществено по-малкото реколтирани площи, през 2014 г. продукцията от ябълки се задържа около нивото от предходната година (-0,9%), поради увеличение на средния добив до най-високото ниво за последните пет години. При черешите и лешниците също е налице увеличение на средния добив, но недостатъчно за да компенсира намалението на реколтираните площи.

Единствено производството на дюли се повишава в сравнение с 2013 г. (с 56,2%), въпреки че остава в ограничено количество.

Таблица 2. Площи, производство и средни добиви на овощни култури – реколти ` 2013 и 2014

Овощни култури	Реколтирани площи (ха)			Среден добив (кг/ха)			Производство (тона)		
	2013	2014	Изм. 2014/2013	2013	2014	Изм. 2014/2013	2013	2014	Изм. 2014/2013
Ябълки	4 813	3 951	-17,9%	11 430	13 794	20,7%	55 013	54 502	-0,9%
Круши	453	336	-25,8%	6 422	6 411	-0,2%	2 909	2 154	-26,0%
Праскови и нектарини	3 800	3 139	-17,4%	9 818	9 721	-1,0%	37 308	30 513	-18,2%
Кайсии и зарзали	2 325	1 735	-25,4%	7 752	6 552	-15,5%	18 024	11 367	-36,9%
Сливи и джанки	5 893	4 876	-17,3%	6 387	5 063	-20,7%	37 639	24 685	-34,4%
Череши	7 605	6 256	-17,7%	5 018	5 322	6,1%	38 162	33 293	-12,8%
Вишни	1 441	958	-33,5%	4 855	3 942	-18,8%	6 996	3 776	-46,0%
Дюли	64	73	14,1%	4 641	6 356	37,0%	297	464	56,2%
Орехи	3 689	2 249	-39,0%	1 382	541	-60,9%	5 099	1 216	-76,2%
Бадеми	553	564	2,0%	1 807	796	-55,9%	999	449	-55,1%
Лешници	603	320	-46,9%	328	438	33,5%	198	140	-29,3%
Малини	1 333	1 191	-10,7%	4 119	3 836	-6,9%	5 491	4 569	-16,8%
Други овощни видове	514	329	-36,0%	-	-	-	2 981	1 456	-51,2%
ОБЩО	33 086	25 977	-21,5%	-	-	-	211 116	168 584	-20,1%

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“, предварителни данни за 2014 г.

Традиционно, с най-голям относителен дял от общото производство на плодове от овощни видове през годината са ябълките - 32%, следват черешите (19,7%), прасковите (18%) и сливите (14,6%).

По предварителни данни, през 2014 г. производството на грозде от десертни сортове в страната възлиза малко над 7 хил. тона. Това е с близо 58% под нивото от предходната година, при 43,3% намаление на реколтираните площи и 25,5% по-нисък среден добив, вследствие на неблагоприятните климатични условия.

Таблица 3. Площи, производство и средни добиви на грозде – реколти `2013 и 2014

Райони	Реколтирани лозя (ха)			Среден добив (кг/ха)			Производство на грозде (тона)		
	2013	2014	Изм. 2014/2013	2013	2014	Изм. 2014/2013	2013	2014	Изм. 2014/2013
Винени сортове	47 350	30 282	-36,0%	6 430	4 102	-36,2%	304 452	124 216	-59,2%
Десертни сортове	2 842	1 610	-43,3%	5 901	4 397	-25,5%	16 770	7 079	-57,8%
Асми	-	-	-	-	-	-	4 374	1 436	-69,5%
Общо	50 192	31 892	-36,5%	-	-	-	325 596	132 731	-59,2%

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“, предварителни данни за 2014 г.

2. Внос и износ на плодове и зеленчуци¹

На база предварителни данни на НСИ, през 2014 г. общият **внос** на плодове и зеленчуци в преработено и непреработено състояние **отбелязва ръст от 13,9%** в сравнение с предходната година, докато **общият износ намалява с 1,4%** (Приложение 1). Като основни фактори за тази негативна тенденция могат да се посочат по-слабата реколта `2014 от плодове и зеленчуци в страната, в комбинация с въведената в началото на м. август 2014 г. забрана за внос на определени селскостопански продукти (вкл. плодове и зеленчуци) от ЕС в Русия, довела до пренасочване на част от предназначената за руския пазар европейска продукция към вътрешния пазар на Съюза, в т. ч. и към България.

Общият внос на плодове и зеленчуци и хранителни продукти от тях през 2014 г. възлиза на 608,4 хил. тона, реализиран основно от съседни държави. Над половината (около 58%) от количествата са внесени от държави-членки на ЕС (354,9 хил. тона), като най-значителни са доставките от Гърция (188,8 хил. тона). Вносът от трети страни е в размер на 253,5 хил. тона, основно от Турция (111,1 хил. тона) и Македония (57,3 хил. тона).

По видове продукти, най-значителен внос на *зеленчуци* (вкл. пресни, охладени, замразени, сушени или временно консервирани) е осъществен от Турция

¹ Данните за внос и износ се базират на кодовете от Комбинираната номенклатура, като дини, пъпеши и ягоди се класифицират като плодове.

(60,2 хил. тона), Гърция (40 хил. тона) и Македония (32,2 хил. тона), на *плодове* (вкл. пресни, сушени, замразени или временно консервирани плодове) – от Гърция (135,3 хил. тона), Турция (35,5 хил. тона), Еквадор и Македония (с по 24,6 хил. тона), а на *хранителни продукти от плодове и зеленчуци* – от Турция (15,4 хил. тона), Гърция (13,4 хил. тона) и Полша (9 хил. тона).

Вносът на пресни зеленчуци през 2014 г. нараства със 17,7% на годишна база, до 197,1 хил. тона, основно в резултат от увеличение на внесените количества зеле (с 59,2%), сладки пиперки (с 58,6%), домати (с 30,4%), лук (с 28,5%) и краставици и корнишони (с 25,3%). Вносът на картофи бележи спад от 18,3% спрямо предходната година, което може да се обясни със значително по-високото производство на картофи от реколта `2013 (чиято реализация продължава и през календарната 2014 г.). Подобно на предходни години, най-значителен в количествено отношение е вносът на домати, картофи, лук, сладки пиперки и зеле.

През 2014 г. в страната са внесени общо 261,6 хил. тона **пресни или сушени плодове**, от които около половината – цитрусови плодове и банани, каквито не се произвеждат в страната. Общото количество е с 20,6% повече спрямо предходната година, като увеличение се наблюдава при почти всички пресни и сушени плодове. Най-значителен ръст на вноса се регистрира при някои от продуктите с по-ниско производство от реколта `2014 като пъпеш (около два пъти), круши (със 73%), дини (с 66,8%), прясно грозде (с 64%) и праскови и нектарини (с 60,9%). Вносът на банани и цитрусови плодове нараства по-умерено в процентно изражение (съответно с 8,3% и 14,7%), но поради големия си дял, има съществен принос за увеличение на общото количество внос на пресни плодове. Намаление се наблюдава само при вноса на сливи (с 58%) и черупкови плодове (с 2,8%).

Сред останалите групи продукти, увеличение на импорта се отчита при замразените плодове (с 64,9%) и замразените зеленчуци (с 28,2%), а намаление – при временно консервираните зеленчуци (с 11%), сушените зеленчуци (с 16,6%) и временно консервираните плодове (с 43%).

Вносът на хранителни продукти на базата на плодове и зеленчуци през 2014 г. е в размер на 88 хил. тона, с близо 2 хил. тона или 2,3% повече на годишна база.

През 2014 г. **извън страната** са реализирани общо 188,1 хил. тона плодове и зеленчуци и хранителни продукти от тях. Това е с 1,4% по-малко спрямо предходната година, най-голям принос за което има редуцираният износ на картофи и краставици.

Близо 80% от общо изнесеното количество (149,7 хил. тона) са насочени за страни от ЕС. Водещи дестинации в рамките на Съюза са Румъния (39,5 хил. тона), Гърция (26,7 хил. тона) и Германия (24,3 хил. тона). Сред страните извън ЕС, най-значителен е износът за Русия (11,1 хил. тона) и САЩ (6,7 хил. тона).

Фиг. 1 Внос и износ на плодове и зеленчуци и хранителни продукти от тях, хил. тона

Износът на пресни или охладени зеленчуци през 2014 г. е в размер на 27,5 хил. тона – с около 1% повече спрямо 2013 г. Увеличението е основно в резултат от ръст на износа на домати, гъби, лук и зеле (с между два и осемнадесет пъти). От друга страна, значително спадат изнесените количества картофи – с 52,1% (което е частично компенсирано от нарастване на износа на замразени картофи) и краставици – с 31,8%.

Общо изнесеното количество пресни или сушени плодове намалява с 4,5% на годишна база - до 39,1 хил. тона. Сред традиционните български продукти, изнасяни в по-съществени количества, намаление на експорта се отчита при черупковите плодове (с 29,5%), прасковите и нектарините (с 21%) и сушените плодове (с 16,4%), а значително увеличение - при дините (с 43,6%), ягодите (над три пъти), ябълките (два пъти и половина) и кайсиите (с 51,4%).

През 2014 г. се наблюдава лек ръст на изнесените замразени плодове (със 7,2%). Същевременно, експортът на временно консервирани зеленчуци намалява чувствително (с 48,7%), а този на замразени зеленчуци и на временно консервирани плодове – по-слабо (съответно с 6,7% и 0,4%).

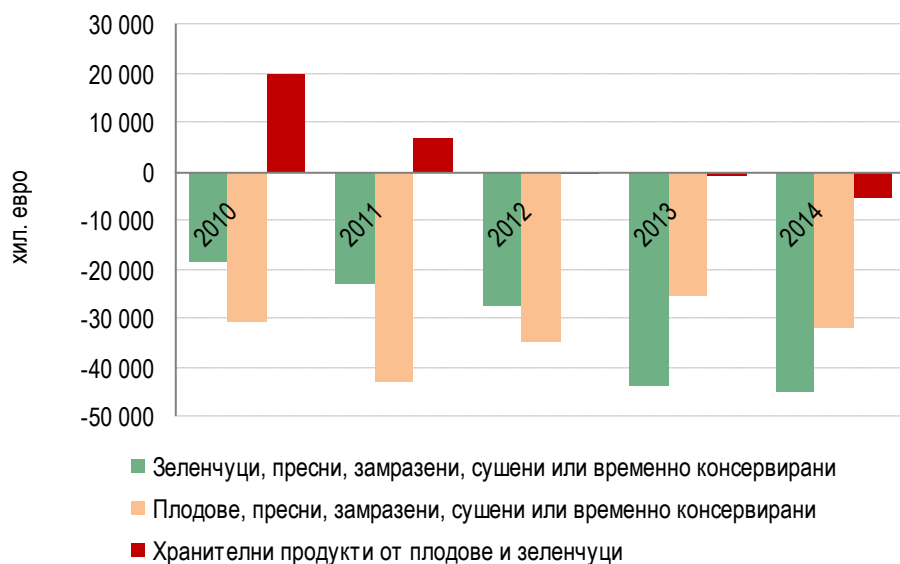
В рамките на годината са изнесени 69,8 хил. тона хранителни продукти на базата на плодове и зеленчуци, с 2,4% повече спрямо 2013 г.

През 2014 г. България остава нетен вносител на плодове и зеленчуци и преработени продукти от тях както в количествено, така и в стойностно изражение. Отрицателното салдо в търговията с тези продукти достига около 82,8 млн. евро, при 70,4 млн. евро през 2013 г.

Таблица 4. Салдо в търговията с плодове и зеленчуци и хранителни продукти от тях, хил. евро

Продукт\година	2010	2011	2012	2013	2014
Износ					
Зеленчуци, пресни, замразени, сушени или временно консервирани	61 967	60 396	57 073	58 545	68 159
Плодове, пресни, замразени, сушени или временно консервирани	58 137	65 658	74 191	87 074	85 339
Хранителни продукти от плодове и зеленчуци	104 036	101 552	96 112	101 005	105 379
Внос					
Зеленчуци, пресни, замразени, сушени или временно консервирани	80 571	83 394	84 797	102 330	113 382
Плодове, пресни, замразени, сушени или временно консервирани	89 107	108 547	108 913	112 534	117 557
Хранителни продукти от плодове и зеленчуци	84 098	94 729	96 623	102 196	110 757
Салдо					
Зеленчуци, пресни, замразени, сушени или временно консервирани	-18 605	-22 998	-27 723	-43 786	-45 223
Плодове, пресни, замразени, сушени или временно консервирани	-30 970	-42 888	-34 723	-25 460	-32 218
Хранителни продукти от плодове и зеленчуци	19 938	6 823	-511	-1 191	-5 378

Фиг. 2 Салдо в търговията с плодове и зеленчуци и хранителни продукти от тях, хил. евро

Ефект от руската забрана за внос

В отговор на наложените санкции срещу Руската Федерация в контекста на ситуацията в Украйна, считано от 7 август 2014 г. Русия въведе забрана за внос на определени селскостопански и хранителни продукти от ЕС, САЩ, Норвегия, Канада и Австралия, за срок от една година. Забраната обхваща всички пресни, замразени,

сушени и временно консервирани плодове и зеленчуци (с изкл. на някои зеленчуци за посев), но не и преработените хранителни продукти на база плодове и зеленчуци.

Като цяло, през последните години износът на плодове и зеленчуци от България за Русия е в сравнително малки количества, които представляват относително нисък дял от производството на съответния продукт в страната. През 2013 г. към този пазар са насочени около 6,2 хил. тона плодове (череша, праскови, ягоди, киви, сливи, ябълки и др.) и 320 тона зеленчуци (главно домати и краставици).

Износът на плодове за Русия през 2014 г. (на практика реализиран до 7 август) се свива до 4,4 хил. тона, а този на зеленчуци – до 116 тона, съответно с около 29,7% и 63,6% по-малко в сравнение с цялата 2013 г. Основна част от това намаление обаче е формирано още преди влизане в сила на ембаргото, когато периодът на реализация на реколтата `2014 за част от водещите експортни продукти така или иначе е приключил. Още за първите седем месеца на 2014 г. износът на плодове и зеленчуци за Русия намалява с около хиляда тона или 18,6% на годишна база, като при плодовете това е компенсирано от същевременно нарастване на изнесените количества за други дестинации, докато при зеленчуците е налице намаление на общия износ за всички страни.

Предвид тези данни, прекият ефект от руската забрана за внос върху българския сектор плодове и зеленчуци може да се определи като сравнително ограничен.

Същевременно, наложеното ембарго ще се отрази негативно на положените през последните години усилия за възстановяване на позициите на българските продукти на традиционния руски пазар, включително посредством съфинансираната от ЕС промоционална програма за български череша.

Въведената от Русия забрана оказва влияние върху българския пазар на плодове и зеленчуци и по косвен път - поради пренасочване на част от продуктите, които останалите държави-членки на ЕС не могат да реализират в Русия към вътрешния пазар на Съюза, вкл. и към България.

По предварителни данни, през периода август 2014 г. – февруари 2015 г. (първите седем месеца от влизане в сила на ембаргото) в България са внесени общо 205,9 хил. тона пресни плодове и 117,5 хил. тона пресни зеленчуци. Това е съответно с около 57% и 33% повече спрямо същия период на 2013 г., главно поради увеличение на доставките от ЕС.

Увеличението на вноса на плодове за периода се дължи до голяма степен на ръст на доставките на продукти, които не се произвеждат в страната като цитрусови плодове и банани, обикновено формиращи около или над половината от вноса на пресни плодове в България. Сред основните плодове, произвеждани в страната, най-

значителен ръст на вноса в сравнение със същия период на 2013/14 година се наблюдава при дини, пъпеши, круши (с около два до три пъти), грозде (с 65%) и праскови (с 56%), което обаче може да се обясни до голяма степен с чувствително по-слабата реколта `2014 от тези продукти. Същевременно, вносът на ябълки – един от считаните за най-засегнати продукти от руското ембарго, намалява с 25% на годишна база (поради значително свиване на вноса от трети страни, макар че доставките от ЕС нарастват).

При зеленчуците, най-голям принос за общото увеличение на вноса за периода август 2014 г. - февруари 2015 г. имат пиперките (+84% спрямо същия период на 2013/14 година), доматиите (+33%), картофите (+37%), зелето (близо два пъти повече) и краставиците (+60%).

Въпреки наблюдаваното засилване на вноса на голяма част от основните плодове и зеленчуци, на българския пазар не може да се открие някаква обща тенденция на спад на цените, който да се обвърже категорично с руското ембарго.

През периода август 2014 г. – март 2015 г. цените на едро на различните плодове и зеленчуци (касаещи както местни, така и вносни продукти) бележат отклонения в двете посоки спрямо същия период на 2013/14 година.

При цените на едро на основните плодове, леко намаление на годишна база се наблюдава при ябълките (с 5,1%), крушите (с 1%) и пъпешите (с 2,1%), а увеличение - при гроздето (с 60,5%), дините (с 12,5%) и прасковите (с 5,7%).

Сред основните зеленчуци, спад спрямо същия период на 2013/14 година се отчита при цените на едро на картофите (с 28,4%), лука (с 15,1%), краставиците (с 6,7%) и морковите (с 4,8%), а ръст – при тези на доматиите (с 16,3%), зелето (с 64,3%) и зеления пипер (с 15%).

Прави впечатление, че при някои от продуктите с по-ниски цени на едро в рамките на периода, като ябълки, круши и краставици, същевременно се наблюдава нарастване на цените на производител на годишна база (с 4% за ябълките, 9,4% за крушите, 35,6% за краставиците от открити площи и 15,1% - за оранжерийните краставици). При ябълките това може да се обясни с малко по-ниското общо предлагане на пазара, поради намаление на вноса спрямо същия период на 2013/14 година, а при крушите и краставиците – показва, че нарастването на вноса на тези продукти не е успяло да се отрази негативно на цените на производител.

Търговското ограничение вероятно е допринесло за допълнителен натиск върху цените на картофите в страната, в комбинация с високото предлагане в ЕС като цяло. Следва да се отбележи обаче, че те бележат най-значителен спад през периода април – юли 2014 г. (т. е. преди влизане в сила на ембаргото), докато от м. август до края на 2014 г. темпът на намаление съществено се забавя, а през първото тримесечие на 2015 г. дори е налице леко покачване.

3. Цени на плодове и зеленчуци²

Средно за **2014 г.**, цените по веригата на предлагане на основните плодове и зеленчуци в страната бележат разнопосочни изменения спрямо предходната година. По отношение на цените на производител, отклоненията са преобладаващо в посока надолу, което е свързано основно с по-ниското качество на част от продукцията от реколта `2014, в резултат от влошените климатични условия през годината. При средногодишните цени на едро и на дребно на повечето зеленчуци се наблюдава леко понижение в сравнение с 2013 г. (по-съществено само при картофите), докато средните цени на едро и на дребно на голяма част от наблюдаваните плодове нарастват (Приложение 2).

През 2014 г. се отчита чувствително намаление на средногодишните цени на производител на ябълки, картофи, зеле и моркови (с между 15 и 29%) и по-умерено - при цените на производител на зелен пипер, оранжерийни краставици, зрял кромид лук, праскови, кайсии, череши и ягоди (с между 2 и 11%). Същевременно, средните цени на производител на домати и краставици от открити площи нарастват съответно с 18,6% и 33,6%, на оранжерийни домати - с 0,4%, на дини - с 33%, на круши - с близо 14% и на десертно грозде - с 6,4%.

През **първото тримесечие на 2015 г.** цените на производител на повечето от основните продукти, налични по това време на годината от местно производство, отбелязват ръст спрямо същия период на 2014 г. Увеличението е значително при зелето и оранжерийните домати (съответно с около 127% и 36%) и по-умерено при ябълките и оранжерийните краставици (съответно с 6,8% и с 16,7%). За нарастване на цените на оранжерийните продукти допринасят по-високите разходи за производство, поради сравнително ниските температури през първите месеци на 2015 г. Увеличението на цените на ябълките и зелето се обяснява с по-ниското предлагане, вследствие на постепенно изчерпване на наличностите от реколта `2014, а при ябълките - в комбинация с намаление на вноса. Продължавайки тенденцията от изтеклата 2014 г., цените на производител на картофи и лук се понижават.

Плодове

Средната цена на производител на **ябълки** за 2014 г. бележи спад от 29,2% спрямо предходната година - до 0,45 лв./кг (без ДДС), което се дължи на по-ниските цени на годишна база през първата половина на годината, когато са реализирани остатъчни количества от сравнително добрата реколта `2013. От м. септември до края на 2014 г. цените на производител на продукта се движат около или над нивата

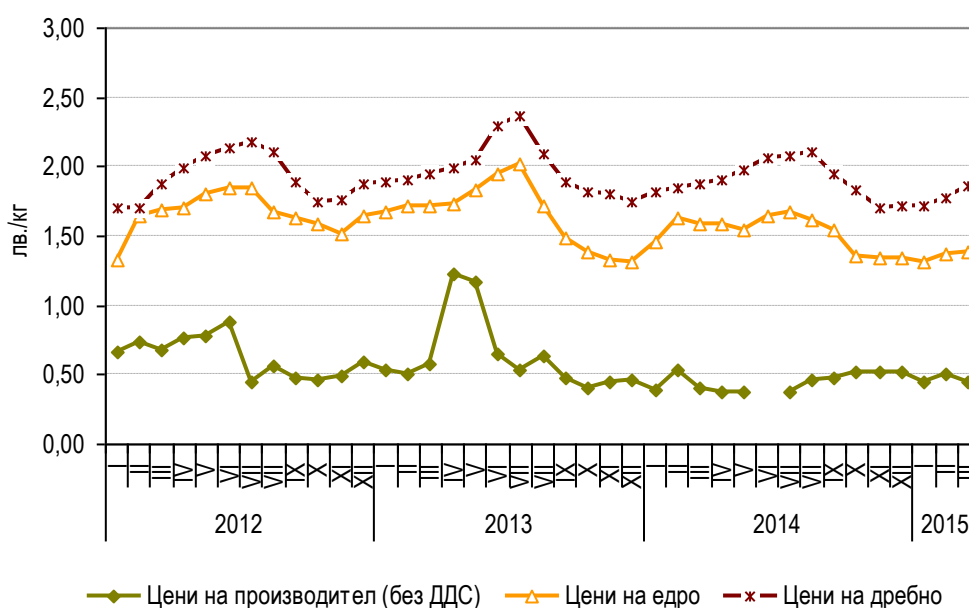
² Цени на производител – по данни на НСИ; цени на едро и на дребно – по данни на „Система за агропазарна информация“ ЕООД, като цените на едро отразяват главно търговията на тържищата в страната, до които имат достъп както търговци, така и производители на плодове и зеленчуци. Ползването на различни източници не позволява да се изчисли коректно марж между цените на отделните етапи от реализацията на продуктите.

от същия период на 2013 г.

При средните цени на едро и на дребно на ябълки за 2014 г. също се отчита понижение спрямо 2013 г., но много по-слабо изразено – съответно със 7,8% и 4%.

През първото тримесечие на 2015 г. цените на производител на ябълки остават относително стабилни, като средно са с 6,8% над нивото от същия период на 2014 г. Цените на едро и на дребно отбелязват леко покачване, но остават по-ниски на годишна база.

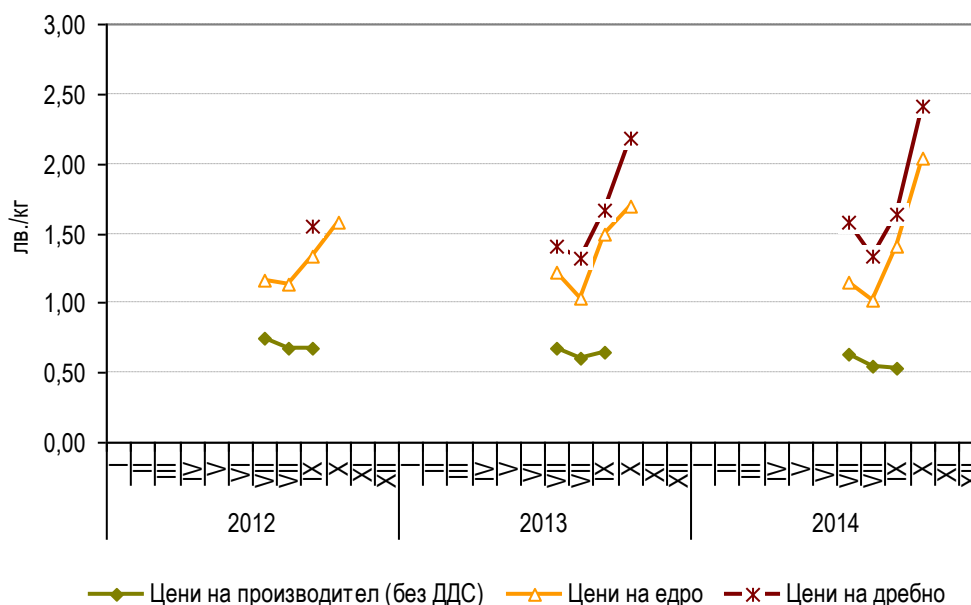
Фиг. 3 Цени на ябълки през периода 2012 – март 2015 г.

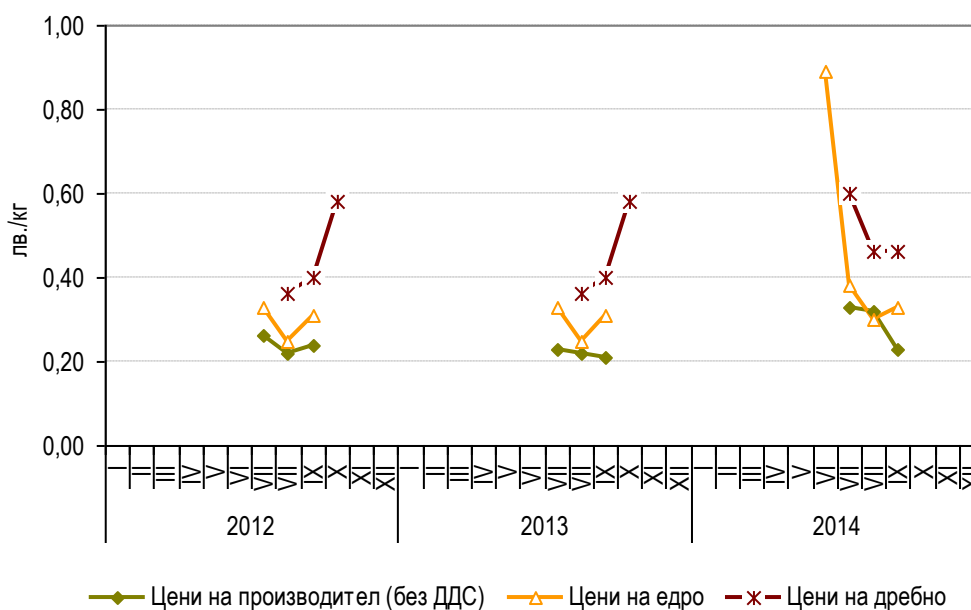
Средната цена на производител на **круши** за 2014 г. е 0,95 лв./кг (без ДДС), с 13,9% по-висока спрямо предходната година, под влияние на по-слабата реколта `2014. Средногодишните цени на едро и на дребно на крушите намаляват съответно със 7,1 и 4,6% в сравнение с 2013 г., главно поради по-ниските нива, отчетени през първата половина на годината, когато на практика липсва предлагане от местно производство.

През 2014 г. цените на производител на **праскови** намаляват средно с 10,9% в сравнение с 2013 г. до 0,57 лв./кг (без ДДС), основно под влияние на по-ниското качество на продукцията от реколта `2014, в комбинация с нарастване на конкуренцията от внос. Същевременно, средната цена на едро на праскови за периода юли – октомври 2014 г. (месеците, в които има сезонно предлагане) е с 3,1% по-висока спрямо същия период на предходната година, а тази на дребно - с 5,6%. При **кайсиите** се наблюдава сходно понижение на средната цена на производител за годината (с 9,2%) и значително увеличение на средните цени на едро и на дребно – с по около 40%.

Фиг. 4 Цени на праскови през периода 2012 – 2014 г.

Фиг. 5 Цени на дини през периода 2012 – 2014 г.

При **дините и гроздето** – най-сериозно засегнатите плодови култури от неблагоприятните климатични условия, през 2014 г. се наблюдава чувствително повишение на цените. Средната цена на производител на дини за 2014 г. нараства с 33,3% в сравнение с 2013 г. (до 0,29 лв./кг без ДДС), а тази на десертно грозде – с 6,4% (до 0,78 лв./кг без ДДС). Увеличението на средногодишните цени на двата продукта на едро и на дребно е с между 13 и 60%, най-значително при цените на едро на дините.

Въпреки по-малкото количество, произведено през годината, средната цена на производител на **череша** за 2014 г. (1,08 лв./кг без ДДС) е със 7,6% по-ниска от

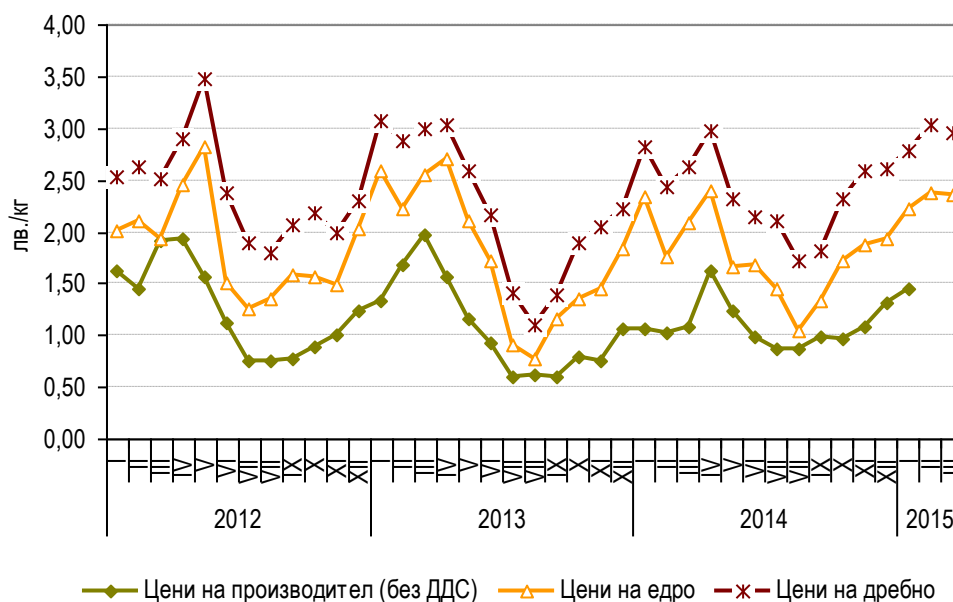
тази за 2013 г., което може да се обясни донякъде с по-ниското качество на продукцията. В същото време, средногодишната цена на дребно на череши (касаеща и вносните череши) бележи ръст от 67,2% до 4,89 лв./кг.

Зеленчуци

През 2014 г. средната цена на производител на **домати** от открити площи нараства с 18,6% спрямо предходната година до 0,56 лв./кг (без ДДС), за което допринасят повишените разходи за производство вследствие на влошените климатични условия през годината. При относително запазване на оранжерийното производство, средната цена на производител на оранжерийни домати се задържа на нивото от 2013 г. - около 1,09 лв./кг (без ДДС).

Като цяло, през 2014 г. цените на едро и на дребно на домите следват сезонния характер на производството, като са по-високи в началото и в края на календарната година и по-ниски през летния сезон, когато разходите за производство намаляват и на пазара излизат полските домати. През първата половина на 2014 г. цените на домите се движат съществено под нивата отпреди една година, докато през втората ги надхвърлят. Средната цена на едро на домите за 2014 г. е 1,77 лв./кг, с 0,7% по-ниска на годишна база, докато при цената на дребно се регистрира повишение с 6,3% до 2,37 лв./кг.

Фиг. 6 Цени на домати през периода 2012 – март 2015 г.

В рамките на първото тримесечие на 2015 г., цена на производител на оранжерийни домати е регистрирана от НСИ само за м. януари (което може да се приеме за индикация за намаление на оранжерийното производство в началото на 2015 г.) – на ниво от 1,44 лв./кг (без ДДС), с около 35% над нивото отпреди една година. При цените на едро и на дребно се отчита по-слабо изразено увеличение,

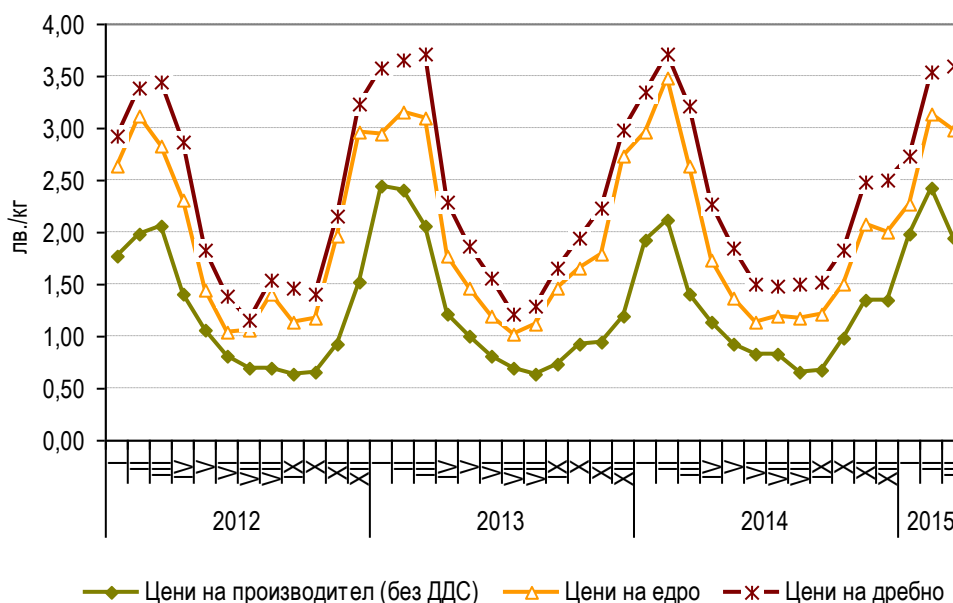
тъй като липсата на предлагане от местно производство се компенсира донякъде от внос. Средно за първите три месеца на 2015 г. цените на едро и на дребно на домати са съответно с 12,8 и 6,3% по-високи спрямо същия период на 2014 г. (достигайки съответно 2,32 лв./кг и 2,93 лв./кг).

През 2014 г. цените на производител на **краставици** от открити площи бележат чувствителен ръст спрямо предходната 2013 г. – средно с 33,6% до 0,72 лв./кг (без ДДС), под влияние на значително по-ниското производство от реколта `2014. Средно за 2014 г., цените на производител на оранжерийни краставици намаляват с 5,8% (до 1,18 лв./кг без ДДС), което е свързано главно с факта, че през първите месеци на 2014 г. не са достигнати рекордно високите нива от началото на 2013 г.

При средногодишните цени на едро и на дребно на краставици за 2014 г. се наблюдава леко понижение в сравнение с 2013 г., в рамките на 3-4%, до съответно 1,87 лв./кг и 2,27 лв./кг.

През първото тримесечие на 2015 г. цените на производител на оранжерийни краставици нарастват с 16,7% на годишна база, докато при цените на едро и на дребно се отчита леко понижение – съответно с 8,4% и 4%.

Фиг. 7 Цени на краставици през периода 2012 – март 2015 г.

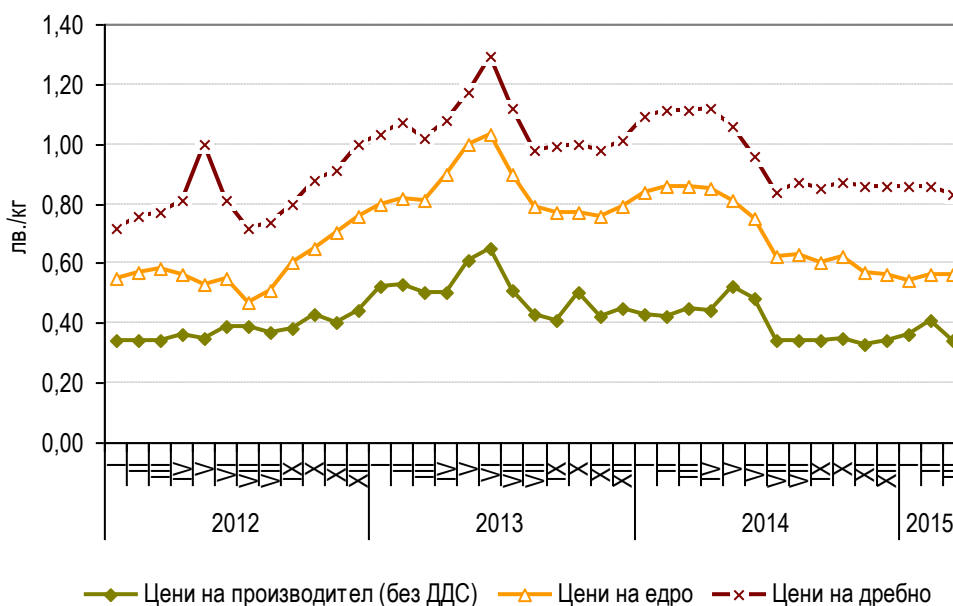
Средната цена на производител на **картофи** за 2014 г. е 0,40 лв./кг (без ДДС), с 20,7% по-ниска спрямо предходната година. През първата половина на годината цените на производител се движат малко под нивата от преди една година, макар и да отбелязват леко покачване през месеците май и юни, с излизане на пазара на новата реколта `2014 от ранни картофи. Следва понижение до средно 0,34 лв./кг за м. юли и задържане около това сравнително ниско ниво до края на

2014 г., отразявайки компрометираното качество на продукцията, както и ниските цени в ЕС, продиктувани от високото производство от реколта `2014 в рамките на Съюза като цяло.

При средногодишните цени на едро и на дребно на картофи намалението спрямо 2013 г. е малко по-слабо изразено – съответно с 15,5% и 8,9%.

През първото тримесечие на 2015 г. цените по веригата на предлагане на картофи в страната остават сравнително ниски, макар през м. февруари да се отчита краткосрочно покачване на цената на производител до средно 0,41 лв./кг.

Фиг. 8 Цени на картофи през периода 2012 – март 2015 г.

През 2014 г. средната цена на производител на **пипер** в страната намалява с 2,3% спрямо предходната година до 0,64 лв./кг (без ДДС), под влияние на пониското качество на реколтата. Същевременно, средната цена на едро на зелен пипер за 2014 г. бележи ръст от 18,4% до 1,70 лв./кг, а тази на дребно - с 14,6% до 2,00 лв./кг. Това може да се обясни с пониженото общо предлагане на пазара спрямо 2013 г., тъй като нарасналият внос не успява да компенсира изцяло намалението на вътрешното производство.

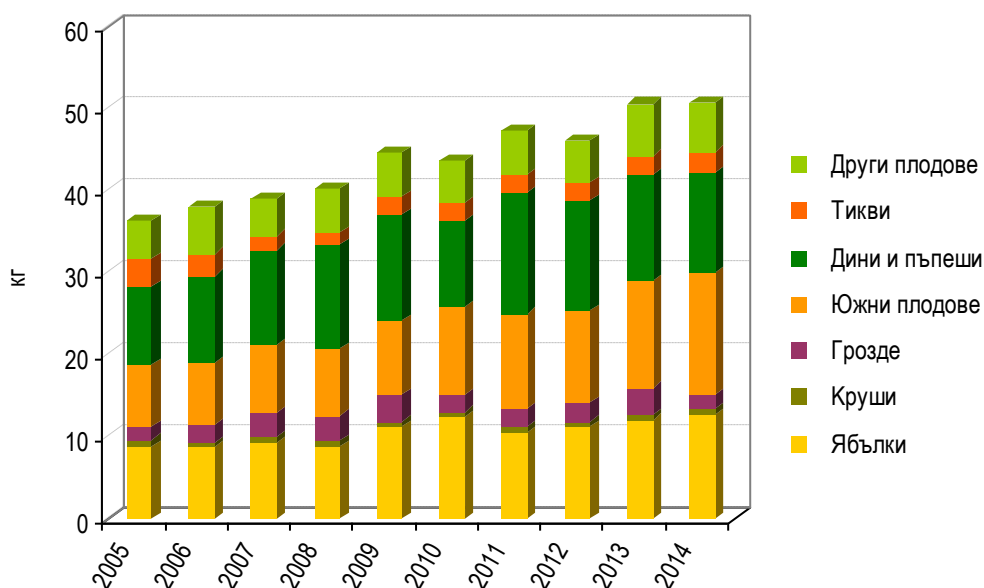
Средно за първото тримесечие на 2015 г., цените на едро и на дребно на зелен пипер в страната са малко по-ниски на годишна база, но конкретно през м. февруари 2015 г. (през м. март не са наблюдавани цени на пипер) са отчетени рекордно високи нива от съответно 3,59 лв./кг на едро и 4,14 лв./кг на дребно.

През следващите месеци цените на плодовете и зеленчуците в България ще зависят от количеството и качеството на новата реколта `2015 в страната, както и от развитието на пазарите на основните ни търговски партньори.

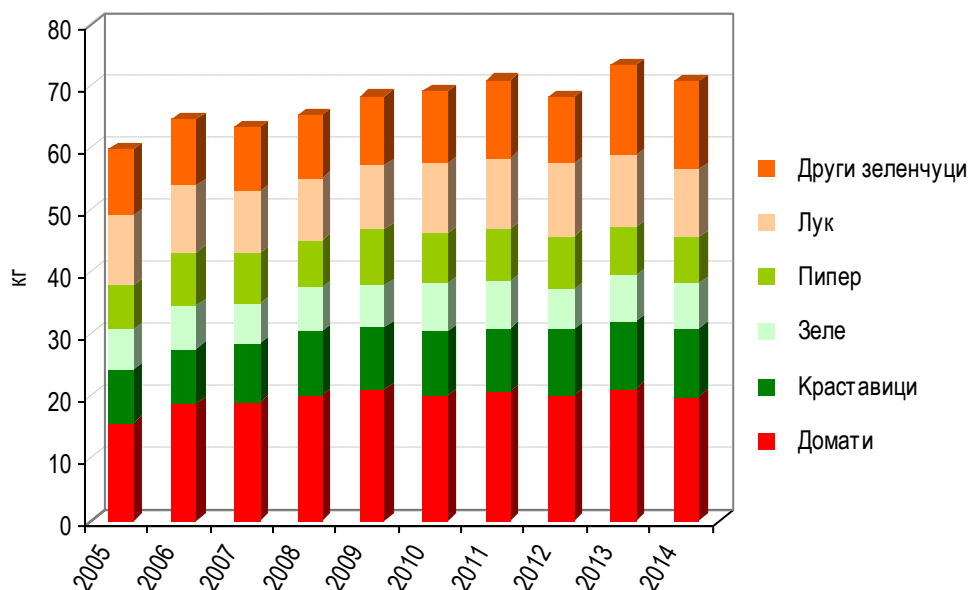
4. Потребление на плодове и зеленчуци от домакинствата

Според данни на НСИ, през 2014 г. средното потребление на плодове (пресни и замразени) на човек от домакинство достига 50,5 кг, което е с 0,2 кг повече спрямо 2013 г. и представлява най-високото ниво за последните десет години. Най-голям принос за увеличение на общото потребление на плодове през последните години има консумацията на южни плодове и ябълки.

Фиг. 9 Потребление на плодове на лице от домакинство, кг

Фиг. 10 Потребление на зеленчуци на лице от домакинство, кг

През 2014 г. потреблението на пресни и замразени зеленчуци от домакинствата намалява до средно 70,9 кг на лице, при 73,1 кг за 2013 г., като при почти всички наблюдавани категории зеленчуци (с изкл. на краставиците) е налице

леко понижение на годишна база. Все пак, общото потребление на зеленчуци от домакинствата остава близко до средното за последните пет години и с 18% над нивото от 2005 г. Като цяло, през последните години се наблюдава увеличение на консумацията на категорията „други зеленчуци“, която включва и продукти, които не се произвеждат в страната.

5. Подпомагане

С цел постепенно преодоляване на структурния дисбаланс в селскостопанския отрасъл, през следващите няколко години се предвижда приоритетно подпомагане на изоставащи в развитието си сектори, един от които е именно сектор „Плодове и зеленчуци“, чрез максимално използване на възможностите по двата стълба на Общата селскостопанска политика на ЕС.

По линия на директните плащания, през август 2014 г. България нотифицира пред Европейската комисия прилагането на три схеми на обвързана подкрепа за производителите на плодове и зеленчуци през периода 2015 – 2020 г., както следва:

- **Схема за обвързано подпомагане за плодове** – допустими за подпомагане са земеделски стопани с допустими площи от минимум 0,5 ха (заедно или поотделно) от следните видове: ябълки, круши, кайсии и зарзали, праскови и нектарини, сливи (*Prunus domestica*), череши, вишни, орехи, десертно грозде, ягоди и малини. Бюджетът за 2015 г. по тази схема е в размер на 20 024 464 евро, а очакваното ниво на подпомагане – около 507 евро/ха;
- **Схема за обвързано подпомагане за зеленчуци** – допустими за подпомагане са земеделски стопани с допустими площи от минимум 0,5 ха (заедно или поотделно) от следните зеленчуци - полско производство: домати, пипер, краставици, корнишони, главесто зеле, кромид лук-зрял, патладжан, моркови, градински грах-зелен, градински фасул-зелен, чесън-зрял, картофи, дини, пъпеши и тикви. Бюджетът за 2015 г. по тази схема е в размер на 17 861 580 евро, а очакваното ниво на подпомагане – около 470 евро/ха;
- **Схема за обвързано подпомагане за оранжерийни зеленчуци** – допустими за подпомагане са земеделски стопани с допустими площи от минимум 0,5 ха (заедно или поотделно) от следните зеленчуци (оранжерийно производство): домати, пипер и краставици. Бюджетът за 2015 г. по тази схема е в размер на 2 650 000 евро, а очакваното ниво на подпомагане – около 2 500 евро/ха.

Предвид сравнително по-малкия размер на стопанствата в сектора, производителите на плодове и зеленчуци са облагодетелствани и от въвеждането на преразпределително плащане под формата на добавка за първите 30 ха за всички стопанства (стартирало още през 2014 г.), както и на схемата за дребни стопани,

предвиждаща плащане от 500 до 1 250 евро на стопанство (доброволно влизане в схемата само през 2015 г.).

Сектор „Плодове и зеленчуци“ ще бъде приоритетно подпомаган и по Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г., посредством определянето на критериите за оценка на проектите и целеви приеми.

Приложение 1

Търговия с плодове и зеленчуци и хранителни продукти от тях, тона

	Внос						Износ					
	2010	2011	2012	2013	2014	Изм. 2014/2013	2010	2011	2012	2013	2014	Изм. 2014/2013
Общо зеленчуци, корени и грудки, годни за консумация, пресни, охладени, замразени, временно консервирани или сушени, в т. ч.:	200 207	195 666	207 933	224 931	252 993	12,5%	52 844	69 461	73 627	57 024	53 270	-6,6%
Зеленчуци, пресни или охладени, в т. ч.:	152 196	135 341	152 527	167 473	197 090	17,7%	28 294	42 730	36 064	27 217	27 478	1,0%
Картофи	18 440	15 636	27 446	41 681	34 046	-18,3%	617	402	3 316	6 740	3 231	-52,1%
Домати	45 774	31 384	32 446	35 055	45 699	30,4%	4 780	2 346	1 115	1 557	3 364	116,0%
Лук	17 864	18 356	18 613	22 051	28 330	28,5%	322	326	225	421	2 378	464,5%
Чесън	1 104	907	588	434	516	18,9%	107	68	190	200	208	4,0%
Зеле	14 884	11 066	12 793	10 248	16 312	59,2%	2 421	1 598	33	105	1 926	1741,7%
Марули	378	571	856	655	769	17,3%	103	-	0	13	16	22,1%
Моркови и репи	15 584	15 817	15 289	14 658	13 071	-10,8%	241	6	39	693	35	-95,0%
Краставици и корнишони	10 899	10 059	13 118	12 785	16 024	25,3%	10 919	14 736	10 790	10 921	7 446	-31,8%
Бобови зеленчуци	1 062	1 123	473	389	376	-3,2%	1 198	228	149	280	379	35,4%
Гъби	58	250	2 233	2 898	3 614	24,7%	2 103	1 165	698	395	1 696	329,5%
Сладки пиперки	17 439	19 337	14 053	13 279	21 060	58,6%	1 502	1 048	430	947	1 337	41,2%
Тиквички	-	-	3 038	2 998	3 487	16,3%	-	-	109	139	295	113,2%
Зеленчуци, замразени, в т. ч.:	13 499	23 347	15 189	16 637	21 331	28,2%	13 615	15 162	14 740	12 535	11 693	-6,7%
Картофи	7 021	12 796	6 747	4 970	10 226	105,8%	1 275	2 879	555	404	2 022	401,2%
Зеленчуци, временно консервирани	4 174	4 783	3 173	4 472	3 981	-11,0%	2 039	2 105	1 096	1 676	860	-48,7%
Зеленчуци, сушени, в т. ч.:	29 865	27 931	36 837	35 819	29 886	-16,6%	8 875	9 442	21 721	15 598	13 218	-15,3%
Бобови зеленчуци	27 061	23 818	31 436	29 839	26 721	-10,4%	7 924	5 732	12 908	10 436	11 788	13,0%
Корени и грудки	476	4 266	207	531	707	33,0%	23	23	7	-	23	-
Общо плодове и ядки, годни за консумация, пресни, сушени, замразени или временно консервирани, в т. ч.:	203 769	229 402	226 247	223 439	267 449	19,7%	48 581	55 257	58 874	65 507	65 028	-0,7%
Плодове, пресни или сушени, в т. ч.:	196 057	218 349	218 080	216 973	261 639	20,6%	28 074	35 050	37 401	40 974	39 112	-4,5%
Черупкови плодове	3 495	3 359	4 182	4 814	4 681	-2,8%	2 183	2 740	2 056	6 716	4 733	-29,5%
Банани	42 022	48 653	35 005	38 975	42 210	8,3%	1 261	5 182	9 479	5 929	6 704	13,1%
Фурми, смокини, ананаси, авокадо, пресни или сушени	1 729	2 504	3 430	2 606	3 482	33,6%	56	28	17	13	46	261,7%
Цитрусови плодове, пресни или сушени	62 047	69 008	67 117	75 967	87 171	14,7%	5 735	7 068	8 551	7 706	7 764	0,8%
Грозде, прясно	3 093	4 341	7 635	5 237	8 591	64,0%	985	1 404	2 182	1 131	1 182	4,6%
Грозде, сушено	1 380	1 424	2 128	1 700	1 836	8,0%	20	225	162	16	86	445,2%
Дини	24 819	28 459	22 351	18 778	31 316	66,8%	3 617	1 873	336	2 714	3 899	43,6%
Пълещи	4 073	6 001	3 156	3 499	7 049	101,4%	12	96	55	18	58	224,0%
Ябълки	28 343	22 281	31 740	31 491	34 666	10,1%	1 859	4 029	959	445	1 130	154,1%
Круши	-	-	1 513	1 515	2 621	73,0%	-	-	67	62	51	-18,5%
Кайсии	845	2 092	3 415	1 497	2 001	33,7%	244	277	787	848	1 284	51,4%
Череш и вишни	1 031	978	-	-	-	-	1 257	2 181	-	-	-	-
Праскови и нектарини	6 424	11 295	16 673	9 472	15 242	60,9%	2 642	2 811	3 964	3 317	2 619	-21,0%
Сливи	1 081	459	1 958	1 648	691	-58,0%	1 286	1 266	1 375	1 144	731	-36,1%
Ягоди	1 348	1 902	3 083	2 512	3 391	35,0%	1 290	1 430	1 411	846	2 818	233,0%
Малини, къпини или черници	1	20	710	39	51	28,8%	466	448	203	-	172	-
Сушени кайсии, сливи, ябълки и др. и смеси	4 213	6 170	3 540	5 536	7 077	27,8%	1 833	1 375	1 474	3 339	2 776	-16,9%
Плодове, замразени	1 122	854	6 818	2 092	3 451	64,9%	11 606	10 805	12 356	13 206	14 156	7,2%
Плодове, временно консервирани	5 420	10 169	1 330	4 117	2 348	-43,0%	8 903	9 400	9 118	11 326	11 285	-0,4%
Кори от плодове	1 170	30	21	258	13	-94,9%	0	2	0	2	476	23680,0%
Общо хранителни продукти от плодове и зеленчуци, в т. ч.:	84 656	82 522	100 934	86 036	87 991	2,3%	76 611	70 322	65 882	68 137	69 789	2,4%
Приготвени с оцет или оцетна киселина	2 329	2 443	2 261	2 369	2 871	21,2%	6 273	6 097	5 172	5 218	5 549	6,3%
Домати, приготвени по начин, различен от този с оцет или оцетна киселина	7 967	6 294	8 242	7 171	6 280	-12,4%	4 294	3 139	4 807	3 462	4 445	28,4%
Гъби и трюфели	125	136	304	200	474	137,0%	383	210	35	38	179	376,1%
Други зеленчуци, приготвени по начин, различен от този с оцет или оцетна киселина (с изкл. на консервирани със захар), замразени	13 027	12 813	14 485	13 869	16 270	17,3%	721	874	739	1 680	667	-60,3%
Други зеленчуци, приготвени по начин, различен от този с оцет или оцетна киселина (с изкл. на консервирани със захар), незамразени	25 388	24 754	39 273	30 319	27 153	-10,4%	17 435	16 349	14 777	15 841	15 190	-4,1%
Плодове и зеленчуци, консервирани със захар	583	476	76	248	1 641	561,5%	173	51	36	106	202	90,1%
Конфитюри, желета, мармалади, пюрета	1 859	1 881	9 825	2 153	2 221	3,2%	3 272	3 538	2 810	2 942	3 484	18,4%
Плодове и др. части от растения, консервирани по различен начин (невключени другде)	16 640	19 424	15 219	18 188	18 816	3,5%	31 662	28 599	26 305	27 240	30 615	12,4%
Плодови и зеленчукови сокове, вкл. гроздова мъст	16 737	14 301	11 251	11 519	12 265	6,5%	12 399	11 464	11 200	11 612	9 461	-18,5%
Общо плодове и зеленчуци и хранителни продукти от плодове и зеленчуци	488 632	507 589	535 113	534 406	608 433	13,9%	178 037	195 040	198 383	190 667	188 087	-1,4%

Източник: данни на Евростат, обработени от МЗХ

Приложение 2

2.1. Цени на основни плодове

Цени на производител на основни плодове, лв./кг (без ДДС)

Продукт/ година	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Средно
Ябълки													
2012	0,67	0,73	0,68	0,77	0,78	0,88	0,44	0,56	0,48	0,46	0,49	0,59	0,63
2013	0,53	0,51	0,57	1,23	1,17	0,65	0,54	0,64	0,48	0,40	0,45	0,46	0,64
2014	0,39	0,53	0,40	0,38	0,38	*	0,38	0,46	0,47	0,52	0,52	0,52	0,45
2015	0,45	0,51	0,45										0,47
Круши													
2012	*	*	*	*	*	*	0,98	1,05	0,94	0,97	0,79	1,00	0,96
2013	*	*	*	*	*	*	0,92	0,97	0,88	0,60	0,83	0,78	0,83
2014	*	*	*	*	*	*	1,23	0,89	0,98	0,83	0,75	0,99	0,95
Праскови													
2012	*	*	*	*	*	*	0,75	0,67	0,67	*	*	*	0,70
2013	*	*	*	*	*	*	0,68	0,60	0,64	*	*	*	0,64
2014	*	*	*	*	*	*	0,63	0,55	0,53	*	*	*	0,57
Кайсии													
2012	*	*	*	*	*	*	0,57	*	*	*	*	*	0,57
2013	*	*	*	*	*	*	0,61	0,70	*	*	*	*	0,66
2014	*	*	*	*	*	*	0,58	0,61	*	*	*	*	0,60
Череша													
2012	*	*	*	3,00	1,38	1,19	1,25	1,82	*	*	*	*	1,73
2013	*	*	*	1,46	1,13	1,09	1,25	0,89	*	*	*	*	1,16
2014	*	*	*	*	1,21	1,10	0,82	1,17	*	*	*	*	1,08
Ягоди													
2012	*	*	*	1,60	1,76	1,80	2,00	0,95	1,00	*	*	*	1,52
2013	*	*	*	*	1,80	1,60	2,25	2,20	*	*	*	*	1,96
2014	*	*	*	1,55	1,58	1,93	2,25	2,00	1,81	*	*	*	1,85
Грозде													
2012	*	*	*	*	*	*	1,67	0,99	0,85	0,78	1,01	*	1,06
2013	*	*	*	*	*	*	1,42	0,88	0,71	0,51	0,41	0,45	0,73
2014	*	*	*	*	*	*	*	1,07	1,06	0,67	0,59	0,50	0,78
Дини													
2012	*	*	*	*	*	*	0,26	0,22	0,24	*	*	*	0,24
2013	*	*	*	*	*	*	0,23	0,22	0,21	*	*	*	0,22
2014	*	*	*	*	*	*	0,33	0,32	0,23	*	*	*	0,29

Източник: НСИ

Цени на едро на основни плодове, лв./кг

Продукт/ година	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Средно
Ябълки													
2012	1,32	1,64	1,69	1,70	1,80	1,84	1,84	1,68	1,63	1,58	1,52	1,65	1,66
2013	1,67	1,72	1,72	1,73	1,83	1,95	2,02	1,72	1,48	1,39	1,32	1,31	1,66
2014	1,45	1,63	1,58	1,58	1,55	1,65	1,68	1,61	1,55	1,36	1,34	1,34	1,53
2015	1,31	1,37	1,39										1,36
Круши													
2012	2,20	2,34	2,52	2,56	2,69	2,87	2,78	2,40	2,33	2,10	2,17	2,43	2,45
2013	2,72	2,92	3,25	3,53	3,45	3,25	2,84	2,01	1,92	1,85	2,01	2,28	2,67
2014	2,56	2,66	2,85	2,89	2,95	2,94	2,58	2,06	1,95	2,01	2,14	2,16	2,48
2015	2,27	2,66	2,72										2,55
Праскови													
2012	*	*	*	*	*	*	1,16	1,13	1,34	1,58	*	*	1,30
2013	*	*	*	*	*	*	1,22	1,04	1,50	1,69		*	1,36
2014	*	*	*	*	*	*	1,15	1,02	1,41	2,04	*	*	1,41
2015	*	*	*										
Кайсии													
2012	*	*	*	*	*	1,65	1,20	*	*	*	*	*	1,43
2013	*	*	*	*	*	*	1,45	*	*	*	*	*	1,45
2014	*	*	*	*	*	2,08	1,61	2,39	*	*	*	*	2,03
2015	*	*	*										
Череши													
2012	*	*	*	*	*	2,48	3,24	*	*	*	*	*	2,86
2013	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
2014	*	*	*	*	3,82	2,37	2,70	*	*	*	*	*	2,96
2015	*	*	*										
Ягоди													
2012	*	*	*	*	3,06	3,19	3,88	*	*	*	*	*	3,38
2013	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
2014	*	*	*	*	3,00	2,57	3,61	*	*	*	*	*	3,06
2015	*	*	*										
Грозде													
2012	*	*	*	*	*	*	*	*	1,60	1,94	2,50	2,86	2,23
2013	*	*	*	*	*	*	*	1,58	1,46	1,53	1,87	2,09	1,71
2014	3,71	*	*	*	*	*	*	1,91	1,70	1,87	2,37	3,30	2,48
2015	4,17	5,93	*										5,05
Дини													
2012	*	*	*	*	*	0,74	0,45	0,30	0,43	*	*	*	0,48
2013	*	*	*	*	*	*	0,33	0,25	0,31	*	*	*	0,30
2014	*	*	*	*	*	0,89	0,38	0,30	0,33	*	*	*	0,48
2015	*	*	*										
Пъпеши													
2012	*	*	*	*	*	*	1,06	0,60	0,98	*	*	*	0,88
2013	*	*	*	*	*	*	0,90	0,85	1,06	*	*	*	0,94
2014	*	*	*	*	*	*	0,95	0,82	1,05	*	*	*	0,94
2015	*	*	*										

Източник: САПИ

Цени на дребно на основни плодове, лв./кг

Продукт/ година	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Средно
Ябълки													
2012	1,70	1,70	1,87	1,99	2,08	2,13	2,18	2,11	1,89	1,75	1,76	1,87	1,92
2013	1,89	1,91	1,95	1,99	2,05	2,30	2,37	2,09	1,89	1,82	1,81	1,74	1,98
2014	1,82	1,84	1,87	1,91	1,98	2,06	2,08	2,11	1,94	1,83	1,70	1,71	1,90
2015	1,71	1,78	1,86										1,78
Круши													
2012	2,54	2,54	2,77	2,92	*	*	*	*	*	2,63	2,57	2,97	2,71
2013	3,08	3,32	3,81	4,02	3,98	3,94	3,50	2,67	2,36	2,47	2,74	2,91	3,23
2014	3,25	3,41	3,39	3,55	3,68	3,82	3,12	2,57	2,41	2,53	2,56	2,72	3,08
2015	2,89	3,33	3,46										3,23
Праскови													
2012	*	*	*	*	*	*	*	*	1,55	*	*	*	1,55
2013	*	*	*	*	*	*	1,41	1,32	1,67	2,18	*	*	1,65
2014	*	*	*	*	*	*	1,58	1,33	1,63	2,41	*	*	1,74
2015	*	*	*										
Кайсии													
2012	*	*	*	*	*	*	1,65	*	*	*	*	*	1,65
2013	*	*	*	*	*	*	1,72	2,00	*	*	*	*	1,86
2014	*	*	*	*	*	*	1,99	3,21	*	*	*	*	2,60
2015	*	*	*										
Череша													
2012	*	*	*	*	*	*	3,46	*	*	*	*	*	3,46
2013	*	*	*	*	3,60	2,61	2,56	*	*	*	*	*	2,92
2014	*	*	*	*	7,60	3,09	3,97	*	*	*	*	*	4,89
2015	*	*	*										
Ягоди													
2012	*	*	*	*	3,33	3,74	*	*	*	*	*	*	3,54
2013	*	*	*	*	4,03	3,70	4,16	*	*	*	*	*	3,96
2014	*	*	*	*	4,19	3,44	4,42	*	*	*	*	*	4,02
2015	*	*	*										
Грозде													
2012	*	*	*	*	*	*	*	*	1,99	2,35	2,96	3,54	2,71
2013	*	*	*	*	*	*	*	*	1,95	2,16	2,45	2,72	2,32
2014	3,80	*	*	*	*	*	*	3,03	2,49	2,49	2,78	3,67	3,04
2015	5,19	6,04	*										5,62
Дини													
2012	*	*	*	*	*	*	0,70	0,43	*	*	*	*	0,57
2013	*	*	*	*	*	*	*	0,36	0,40	0,58	*	*	0,45
2014	*	*	*	*	*	*	0,60	0,46	0,46	*	*	*	0,51
2015	*	*	*										
Пъпеши													
2012	*	*	*	*	*	*	1,38	0,90	*	*	*	*	1,14
2013	*	*	*	*	*	*	*	1,09	1,28	1,66	*	*	1,34
2014	*	*	*	*	*	*	1,43	1,22	1,45	*	*	*	1,37
2015	*	*	*										

Източник: САПИ

2.2. Цени на основни зеленчуци

Цени на производител на основни зеленчуци, лв./кг (без ДДС)

Продукт/година	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	средно
Домати от открити площи													
2012	*	*	*	*	*	*	0,79	0,59	0,52	*	*	*	0,64
2013	*	*	*	*	*	*	0,49	0,46	0,47	*	*	*	0,47
2014	*	*	*	*	*	*	0,64	0,53	0,53	*	*	*	0,56
Оранжеви домати													
2012	1,62	1,44	1,91	1,94	1,56	1,12	0,76	0,76	0,77	0,89	1,01	1,24	1,25
2013	1,33	1,69	1,97	1,57	1,16	0,92	0,59	0,61	0,60	0,79	0,75	1,06	1,09
2014	1,07	1,03	1,08	1,62	1,24	0,98	0,86	0,86	0,99	0,96	1,09	1,31	1,09
2015	1,44	*	*										1,44
Краставици от открити площи													
2012	*	*	*	*	*	*	0,68	0,70	0,63	0,55	0,51	*	0,62
2013	*	*	*	*	*	*	0,57	0,62	0,68	0,45	0,45	0,45	0,54
2014	*	*	*	*	*	*	0,72	0,74	0,70	*	*	*	0,72
Оранжеви краставици													
2012	1,77	1,99	2,05	1,40	1,06	0,80	0,69	0,69	0,63	0,65	0,92	1,51	1,18
2013	2,44	2,41	2,05	1,21	1,00	0,80	0,69	0,64	0,73	0,92	0,94	1,19	1,25
2014	1,93	2,11	1,41	1,13	0,92	0,82	0,83	0,65	0,68	0,98	1,35	1,34	1,18
2015	1,99	2,42	1,95										2,12
Пипер зелен или червен, на открито													
2012	*	*	*	*	*	*	0,86	0,68	0,68	0,53	0,54	0,67	0,66
2013	*	*	*	*	*	*	0,70	0,63	0,62	0,53	0,62	0,83	0,66
2014	*	*	*	*	*	*	0,89	0,63	0,66	0,63	0,61	0,42	0,64
Картофи													
2012	0,34	0,34	0,34	0,36	0,35	0,39	0,39	0,37	0,38	0,43	0,40	0,44	0,38
2013	0,52	0,53	0,50	0,50	0,61	0,65	0,51	0,43	0,41	0,50	0,42	0,45	0,50
2014	0,43	0,42	0,45	0,44	0,52	0,48	0,34	0,34	0,34	0,35	0,33	0,34	0,40
2015	0,36	0,41	0,34										0,37
Зеле													
2012	0,20	0,34	0,34	0,44	0,44	0,44	0,54	0,66	0,57	0,38	0,32	0,34	0,42
2013	0,34	0,38	0,42	0,66	0,66	0,48	0,35	0,31	0,33	0,30	0,27	0,23	0,39
2014	0,20	0,25	0,28	0,34	0,41	0,32	0,31	0,35	0,34	0,33	0,36	0,40	0,32
2015	0,54	0,55	0,57										0,55
Лук кромид зрял													
2012	0,35	0,39	0,35	0,32	0,26	0,38	0,39	0,43	0,42	0,41	0,42	0,41	0,38
2013	0,47	0,57	0,48	0,56	0,53	0,48	0,48	0,48	0,47	0,48	0,43	0,53	0,50
2014	0,49	0,50	0,48	0,49	0,64	0,56	0,40	0,40	0,42	0,38	0,35	0,38	0,46
2015	0,33	0,40	0,39										0,37
Чесън													
2012	*	*	*	*	*	*	1,87	2,15	2,35	1,50	1,50	0,00	1,56
2013	*	*	*	*	*	*	1,58	1,72	1,45	2,23	2,38	1,97	1,89
2014	*	*	*	*	*	*	2,25	2,44	0,00	2,83	2,50	2,50	2,09
Моркови													
2012	*	*	*	*	*	*	0,44	0,37	0,41	0,36	0,46	0,48	0,42
2013	*	*	*	*	*	*	0,50	0,44	0,48	0,44	0,50	0,46	0,47
2014	*	*	*	*	*	*	0,52	0,39	0,40	0,34	0,35	0,39	0,40

Източник: НСИ

Цени на едро на основни зеленчуци, лв./кг

Продукт/ година	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	средно
Домати													
2012	2,01	2,10	1,93	2,46	2,82	1,51	1,25	1,36	1,59	1,56	1,49	2,02	1,84
2013	2,59	2,23	2,56	2,71	2,11	1,72	0,90	0,78	1,16	1,36	1,45	1,84	1,78
2014	2,34	1,75	2,08	2,39	1,67	1,68	1,44	1,05	1,34	1,72	1,87	1,94	1,77
2015	2,23	2,37	2,36										2,32
Краставици													
2012	2,63	3,12	2,83	2,31	1,45	1,04	1,05	1,41	1,14	1,18	1,96	2,97	1,92
2013	2,94	3,16	3,09	1,76	1,46	1,20	1,02	1,12	1,47	1,65	1,79	2,74	1,95
2014	2,96	3,48	2,64	1,74	1,36	1,14	1,20	1,17	1,22	1,50	2,07	2,00	1,87
2015	2,26	3,14	2,99										2,80
Зелен пипер													
2012	*	*	*	*	*	1,97	1,38	0,99	0,97	0,98	1,27	2,06	1,37
2013	*	*	*	*	*	*	1,18	0,81	0,84	1,21	2,04	2,54	1,44
2014	3,36	*	*	*	*	1,96	1,53	0,88	1,02	1,27	1,63	1,96	1,70
2015	2,61	3,59	*										3,10
Картофи													
2012	0,55	0,57	0,58	0,56	0,53	0,55	0,47	0,51	0,60	0,65	0,70	0,76	0,59
2013	0,80	0,82	0,81	0,90	1,00	1,03	0,90	0,79	0,77	0,77	0,76	0,79	0,85
2014	0,84	0,86	0,86	0,85	0,81	0,75	0,62	0,63	0,60	0,62	0,57	0,56	0,71
2015	0,54	0,56	0,56										0,55
Зеле													
2012	0,38	0,67	0,66	0,59	0,62	0,53	0,68	0,86	0,90	0,57	0,40	0,39	0,60
2013	0,42	0,43	0,47	0,76	0,81	0,71	0,50	0,44	0,45	0,44	0,37	0,38	0,52
2014	0,40	0,44	0,45	0,65	0,59	0,47	0,36	0,39	0,46	0,49	0,53	0,75	0,50
2015	0,84	0,96	1,13										0,98
Лук													
2012	0,53	0,56	0,53	0,53	0,53	0,62	0,63	0,61	0,62	0,64	0,66	0,70	0,60
2013	0,69	0,69	0,67	0,74	0,86	0,88	0,84	0,77	0,70	0,69	0,70	0,73	0,75
2014	0,74	0,76	0,77	0,80	0,83	0,81	0,76	0,68	0,63	0,63	0,58	0,57	0,71
2015	0,58	0,64	0,64										0,62
Чесън													
2012	4,03	4,17	4,17	4,09	4,41	4,15	3,33	3,23	3,11	3,33	3,61	3,69	3,78
2013	3,64	3,58	3,70	4,19	4,04	3,62	3,28	2,91	2,64	2,71	2,76	2,86	3,33
2014	2,95	3,02	3,08	3,43	3,81	3,43	3,01	2,95	2,93	3,03	3,01	3,03	3,14
2015	3,08	3,21	3,35										3,21
Моркови													
2012	0,75	1,00	0,98	0,95	1,03	1,08	0,92	0,82	0,82	0,79	0,78	0,81	0,89
2013	0,84	0,83	0,85	0,94	1,16	1,16	0,94	0,83	0,80	0,79	0,80	0,81	0,90
2014	0,87	0,89	0,92	0,97	1,03	0,98	0,79	0,72	0,73	0,71	0,73	0,73	0,84
2015	0,81	0,91	1,06										0,93

Източник: САПИ

Цени на дребно на основни зеленчуци, лв./кг

Продукт/ година	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	средно
Домати													
2012	2,54	2,63	2,51	2,89	3,47	2,37	1,90	1,80	2,06	2,18	1,99	2,30	2,39
2013	3,07	2,87	2,99	3,04	2,58	2,16	1,41	1,10	1,39	1,90	2,04	2,23	2,23
2014	2,83	2,44	2,62	2,97	2,32	2,15	2,10	1,72	1,81	2,32	2,59	2,60	2,37
2015	2,79	3,04	2,96										2,93
Краставици													
2012	2,93	3,39	3,44	2,86	1,82	1,39	1,16	1,53	1,47	1,40	2,16	3,24	2,23
2013	3,57	3,65	3,72	2,28	1,86	1,56	1,21	1,29	1,66	1,95	2,23	2,98	2,33
2014	3,35	3,71	3,22	2,26	1,84	1,50	1,49	1,50	1,52	1,82	2,48	2,50	2,27
2015	2,74	3,54	3,59										3,29
Зелен пипер													
2012	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
2013	*	*	*	*	*	*	1,70	1,11	1,05	1,50	2,37	2,76	1,75
2014	3,74	*	*	*	*	*	1,95	1,29	1,24	1,55	1,84	2,41	2,00
2015	2,96	4,14	*										3,55
Картофи													
2012	0,72	0,76	0,77	0,81	1,00	0,81	0,72	0,74	0,80	0,88	0,91	1,00	0,83
2013	1,03	1,07	1,02	1,08	1,17	1,29	1,12	0,98	0,99	1,00	0,98	1,01	1,06
2014	1,09	1,11	1,11	1,12	1,06	0,96	0,84	0,87	0,85	0,87	0,86	0,86	0,97
2015	0,86	0,86	0,83										0,85
Зеле													
2012	0,55	0,83	0,93	0,96	0,99	0,75	0,89	1,08	1,27	0,85	0,54	0,54	0,85
2013	0,63	0,65	0,61	1,00	1,15	0,99	0,73	0,61	0,64	0,62	0,48	0,48	0,72
2014	0,52	0,60	0,63	0,88	0,87	0,72	0,56	0,57	0,65	0,69	0,65	0,90	0,69
2015	1,04	1,21	1,38										1,21
Лук													
2012	0,85	0,85	0,84	0,82	0,80	0,87	0,91	0,92	0,94	0,95	0,95	0,98	0,89
2013	0,98	0,99	0,98	1,00	1,05	1,10	1,11	1,08	1,04	1,03	1,02	1,03	1,03
2014	1,05	1,07	1,07	1,08	1,10	1,09	1,06	0,99	0,97	0,95	0,91	0,90	1,02
2015	0,93	0,96	0,97										0,95
Чесън													
2012	5,73	5,66	5,81	5,63	5,70	5,61	5,12	4,93	4,74	4,54	4,48	4,72	5,22
2013	4,84	4,96	5,03	4,99	4,96	4,25	4,11	3,99	3,97	3,99	4,08	3,99	4,43
2014	4,12	4,26	4,32	4,53	4,61	4,34	4,23	4,25	4,31	4,21	4,22	4,28	4,31
2015	4,38	4,64	4,76										4,59
Моркови													
2012	1,05	1,34	1,38	1,34	1,34	1,43	1,31	1,21	1,20	1,12	1,11	1,11	1,25
2013	1,14	1,15	1,17	1,20	1,36	1,46	1,30	1,16	1,12	1,11	1,08	1,09	1,20
2014	1,14	1,18	1,18	1,24	1,31	1,32	1,21	1,13	1,08	1,07	1,04	1,04	1,16
2015	1,11	1,23	1,34										1,23
Източник: САПИ													